

2025 -04- 28

Dnr Rj2 2025/1508

Regionfullmäktige
Jönköpings län

Utveckla behandlingsformer och förbättra stödinsatser för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Antalet barn som behöver stöd för att klara sin vardag på grund av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har ökat kraftigt under det senaste decenniet vilket bland annat ställer stora krav på en fungerande, tillgänglig och kunskapsbaserad verksamhet kring dessa barn. Det innebär att korta väntetider för utredning och stödinsatser innan och under pågående utredning är av avsevärd vikt. Sjukvården behöver också vara tillräckligt rustad för att erbjuda kurativt stöd och flera olika behandlingsformer.

Region Jönköpings län har under flera års tid arbetat med att korta köerna för utredning och diagnossättning. Detta är väldigt bra och eftersträvänsvärt. Men fortfarande kvarstår flera stora utmaningar. Stödet innan och under utredning behöver bli bättre. Enligt de nationella riktlinjerna från Socialstyrelsen så är det viktigt att stödinsatser sker när behovet uppstår vilket ofta kan vara redan före en neuropsykiatrisk utredning. Här ser vi stora brister idag.

Kötiden för medicinutprovning är fortfarande oacceptabelt lång vilket ytterligare understryker vikten av bättre stödinsatser och fler behandlingsformer. Även när medicinering sätts in så är det ofta en framgångsfaktor att kombinera med andra behandlingsformer. Även här anser vi att Region Jönköpings län uppvisar stora brister idag. En kombination av flera insatser är faktiskt nästan alltid att föredra. Det kan utöver eventuell medicinering handla om positivt beteendestöd, gruppaktiviteter, arbetsterapi, kognitivt stöd vid genomförandet av aktiviteter. Vad gäller ADHD-medicinering så ska det dessutom alltid kombineras med andra stödinsatser enligt de nationella riktlinjerna.

För barn med exempelvis autism kan stödinsatser inom arbetsterapifältet vara en framgångsfaktor. Genom arbetsterapi kan barn inom autismspektrat få hjälp att utföra dagliga aktiviteter på ett mer självständigt sätt. Det kan handla om ett brett utbud av färdighetsträning kopplat till umgänge, hygien och skötselvanor samt fin- och grovmotorik.

Barn med autism har ofta svårigheter att tolka sensoriska stimuli. Smaker, dofter, ytor och känslor kan vara mycket problematiska. Även inom detta område kan arbetsterapi vara av stor nytta. Målet är att hjälpa barnet att bättre hantera och kontrollera känslomässiga behov och tolkningsförmågor. Arbetsterapiaktiviteter för barn med autism kan låta barnet lära sig och leka tillsammans med andra barn och förbättra sin kommunikationsförmåga och koordination.

Många barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har svårt att delta i vanliga gruppaktiviteter på fritiden tillsammans med andra barn. En fotbolls- eller innebandyträning kan vara helt omöjlig. Det innebär i praktiken att många barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar blir exkluderade och stillasittande. Här kan Region Jönköpings län vara en möjliggörare och erbjuda regelbundna gruppaktiviteter anpassade för olika barngrupper med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Development coordination disorder, DCD, är ett exempel på en underdiagnostiserad funktionsnedsättning inom NPF-paraplyet där barnet kan behöva mycket hjälp med träning ledd av fysioterapeut med specialkompetens på området. Många barn har flera NPF-diagnoser samtidigt, exempelvis ADHD, Autism,

DCD, Tourettes mfl, vilket ofta kan innebära att träning annat än med specialkompetens är närmast omöjligt.

Ny intressanta behandlingsmetoder är också på väg framåt. Ett exempel på det är "Braining" som i studier visat sig vara en lovande och säker metod för att implementera fysisk aktivitet inom patientpopulationen kopplad till psykiatrin. Regionen behöver kombinera nya metoder med äldre beprövade metoder såsom gruppaktiviteter och samtalsterapi.

När det finns fler fungerande behandlingsalternativ utöver medicinering är det också möjligt att en del inte behöver någon medicinering alls vilket kan frigöra läkarresurser och därmed ha bieffekten att kötiderna för medicinutprovning kan minska. Sammantaget är vi övertygade om att vårdorganisationen kring barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar kan bli mycket bättre om regionen ser över och förbättrar sina behandlingsformer genom att bland annat använda sig av arbetsterapi och fysioterapi på ett mer omfattande sätt.

Med anledning av ovanstående föreslås:

att ett utvecklingsarbete påbörjas med syfte förbättra och utöka behandlingsformerna för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

att ett utvecklingsarbete påbörjas med syfte förbättra stödinsatserna för barn som väntar på en NPF-utredning

att ett utvecklingsarbete påbörjas med syfte att se över hur arbets- och fysioterapi kan användas på ett mer omfattande sätt kopplat till behandling och stödinsatser för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Mikael Ekvall

Vänsterpartiets Regiongrupp

Bengt-Ove Eriksson

Vänsterpartiets Regiongrupp

Elisabeth Töre

Vänsterpartiets Regiongrupp

Anna-Karin Ramnemo

Vänsterpartiets Regiongrupp